

WAALSE KRONIEK

ARIANE BAZAN

Het Vlaams-nationalisme heeft niets met Franstaligen te maken

In Débat première konden Franstalige luisteraars maandag reageren op de politieke crisis. Velen waren verontwaardigd dat politici kibbelden over futiliteiten, terwijl burgers oplossingen eisen voor concrete problemen, zoals ecologie en armoede. De toenemende kloof tussen de politieke klasse en de burgerbevolking voedt een populisme, dat ook met de gele hesjes in Franstalig België concrete vormen aanneemt. Béatrice Delvaux zei: 'Identiteit is een belangrijke zorg geworden voor politici die moeite hebben om zich op het traditionele politieke toneel te positioneren (...) ze hebben ondervonden dat het identitaire een goed onderwerp is omdat het inspeelt op de angsten van mensen (...) De N-VA voedt een klant door hem te laten verlangen naar iets waarvan hij niet weet dat hij ernaar verlangt.'

Die analyse klopt niet. Ze kan onder meer de regionale verschillen niet verklaren. Een identitair aanbod is er altijd. De vraag is waarom dat bijvoorbeeld meer succes heeft in Vlaanderen. Mochten er geen 'cliënten' zijn met identitaire verzuchtingen, dan had de N-VA geen wezenlijke basis gevonden. Met andere woorden: het Vlaams-nationalisme is niet louter een creatie van de media of politieke leiders, maar beantwoordt aan een bestaande mentale realiteit van niet weinig mensen in Vlaanderen. En wanneer die realiteit zich blijft opdringen, is het geen goed idee om ze te ontkennen.

De snelle opvolging van de psychodramamomenten van de voorbije dagen was in die zin uitermate boeiend. Zo benadrukten N-VA-kopstukken dat 'de premier gevochten heeft voor zijn coalitie' en pas van koers is veranderd nadat de andere

Vlaamse partijen op tafel hadden geklopt. De uitdrukking die Theo Francken gebruikte, liet weinig aan de verbeelding over: de andere Vlaamse partijen hadden tien jaar frustratie opgekropt en die werd er vorige donderdag in de Kamer in één gulp uitgespuwd. Ook zag het er eerst naar uit dat de N-VA voor enkele zaken, zoals het budget, een wisselmeerderheid zou leveren. Maar in Terzake werd Bart De Wever plots kribbig en zei hij verbolgen dat Pieter De Crem (CD&V) 'al telefoon had gekregen om onze ministers op te volgen' toen de N-VA nog een regeringscrisis probeerde te vermijden met het voorstel van een onthouding.

Wanneer het nationalisme zich afzet tegen Franstaligen, probeert het een interne verscheurdheid te lijmen

Merk op dat Franstaligen hier niet aan bod komen, of, paradoxaal genoeg, bijna troostend: misschien had premier Charles Michel (MR) nog het meest begrip voor de N-VA. In het bijzonder tussen de N-VA en de CD&V is het water erg diep. Ooit waren zij kartelbroeders, nu heeft de ene de andere verraden. Dat is het heersende gevoel.

Het Vlaams-nationalisme heeft met andere woorden helemaal niets met Franstaligen te maken. Zoals ik al eerder schreef, is mijn hypothese dat het zijn historische wortels vindt in een bloederige verscheurdheid tussen Vlamingen onderling (DS 13 september) (http://www.standaard.be/cnt/dmf20180912_03739356). Wat in de recentere geschiedenis tussen Vlamingen van eenzelfde dorp, straat, familie is gebeurd, sneed soms zo diep dat de druk om te splitsen sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog op de Vlaamse politieke klasse heeft gewogen. Wanneer het nationalisme zich afzet tegen Franstaligen of vreemdelingen, probeert het eigenlijk steeds opnieuw een interne verscheurdheid te lijmen door een verbond tegen een gemeenschappelijke vijand. En wanneer dat lijmen niet lukt, 'gulpt' ook het verongelijkte gevoel er in één straal uit.

Maar Béatrice Delvaux had ook gelijk, het gevaar is een totaal onbegrip van 'de straat' voor de bekommernissen van 'de politiek'. Het zou redelijker zijn om oude koeien in de sloot te laten, en met volle aandacht de ecologische en armoedeproblemen te lijf te gaan. Maar de condition humaine komt met een prijs, onder meer dat algehele redelijkheid niet afdwingbaar is, ook niet – vaak nét niet – wanneer dat cruciaal zou zijn. De redelijkste uitweg is dan paradoxaal genoeg om je sober te onthouden van elk snel begrip of elke oppervlakkige uitleg. Daardoor is het niet nodig mensen als zotten of monsters weg te zetten om zin te geven aan een onbegrepen psychodrama en blijft het idee behouden dat er wel een verklaring is, ook al vat je die niet. Zo'n houding is in haar essentie een motie van vertrouwen.

Zo'n vertrouwen is cruciaal wanneer basisprincipes op het spel staan. Het 'ik ga naar Marrakech' van premier Michel had de bindende waarde van een woord dat staat voor een handeling. De vraag was dan ook of er genoeg vertrouwen was om het ethische principe van het gegeven woord boven andere belangen te laten gelden. Net zoals je een handeling niet ongedaan kan maken, kan je dat soort woord niet ontkennen en dus was de inzet hier, voorbij het woord, de daadkracht van ons land in internationale besprekingen.

Ariane Bazan is hoogleraar klinische psychologie en psychopathologie aan de ULB. Elke donderdag komt een gezaghebbende Franstalige stem aan bod.

LEES MEER

VANDAAG | Mars tegen Migratiepact verboden

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20181212_04029611)

VANDAAG | N-VA opent communautaire koelkast

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20181212_04029557)

VANDAAG | De uitbarsting van de gele hesjes is een schreeuw om respect

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20181212_04029543)

VANDAAG | De wraak van de bedrogen echtgenote

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20181212_04029631)

GISTEREN | Wereldwijd dromen 750 miljoen mensen van migratie

(http://www.standaard.be/cnt/dmf20181211_04027349)

Reageer zelf: Ariane Bazan, Oudergem

Sluit

Nog **1000** tekens over Verstuur

---

donderdag 13 december 2018 door Bart V.:

Nationalisme? Misschien moet je er ook niet teveel 'identiteit' bij denken. Een politiker is verantwoordelijkheid voor een afgebakende gemeenschap. Dat kan ook een lijst zijn van burgers, zonder identiteit.

Aanraden - 3 Stemmen Reageer Verwittig moderator

---

donderdag 13 december 2018 door Willy D.:

Bart V. Hoe kan je een afgebakende gemeenschap hebben zonder identiteit? Zoals het woord zelf aanduidt is een gemeenschap een groep mensen die iets 'gemeen' hebben, in de betekenis van 'gemeenschappelijk' of 'identiek'. De Vlaamse nationalisten hebben niet alleen hun taal gemeen die niet geapprecieerd wordt door veel Franstaligen, maar ook veel andere aspecten - zoals het gevoel dat ze door België en meer in het bijzonder door de Walen worden gebruikt als melkkoe - en zoals de migrantenhaat, ook in de NVA-kern (onlangs echt duidelijk geworden door een communicatieblunder). Dat je u als Vlaming vermoedelijk niet (meer) herkent in de 'identiteit' van de Vlaams-nationalisten inbegrepen de N-VA (wel de grootste Vlaamse partij) is uw goed recht.

Aanraden - 0 Stemmen Reageer Verwittig moderator

---

donderdag 13 december 2018 door Staf S.:

Ariane Bazan heeft het goed gezien dat het Vlaams-nationalisme niet (alles) met de Franstaligen te maken heeft. De traditionele Vlaams partijen hebben zich historisch gezien altijd aangeschurkt bij het Belgisch establishment. Politiek, maar ook met vakbonden, mutualiteiten, academische instellingen (Leuven Vlaams), De jarenlange vernederingen van de gewone Vlaamse man door datzelfde establishment vond een uitweg bij de politieke partijen NVA en Vlaams Belang. Trouwens nu nog zijn er ministers die zogezegd goede Belgen zijn, maar geen woord Nederlands spreken. Bij de Franstaligen (ook bij Bazan ?) leeft nog te weinig het besef dat de Vlamingen te lang als tweederangsburgers werden behandeld.

Aanraden - 13 Stemmen Reageer Verwittig moderator

---

donderdag 13 december 2018 door Rudy F.:

Aanvullend op mijn vorige reactie nog dit. Wat in Franstalig België niet begrepen wordt is hoe stuitend het overkomt dat België er vereenzelvigd wordt met een verantwoordingsloos transfermechanisme dat dan 'solidariteit' genoemd wordt. Men interpreteert de wrevel van de Vlamingen over de transfers als een gebrek aan solidariteit, maar dat is fundamenteel fout. Wat ons stoort is het te hoge 'zwart gat'-gehalte ervan. Mochten de Vlamingen de indruk hebben dat het versaste geld aantoonbaar doelmatig ingezet wordt zou nauwelijks iemand hier problemen mee hebben (behalve de Vlaams-nationalisten van het eerste type, die een kleine minderheid zijn). Het is de veronderstelling dat Brussel en Wallonië 'een onvervreemdbaar recht hebben' en geen uitleg hoeven te geven die wrevel wekt. Deze kruik gaat al zeer lang te water en de barsten worden duidelijk. De uitspraken van Di Rupo in dezen lijken niet geruststellend, hoewel ze electoraal te verklaren zijn met de PTB in de achteruitkijkspiegel...

Aanraden - 17 Stemmen Reageer Verwittig moderator

---

donderdag 13 december 2018 door Franciscus V.:

Ondanks decennia transfers naar Brussel en Wallonië is de armoede er veel hoger dan in Vlaanderen, blijkt uit een nieuw rapport. Wat hebben de bestuurders dan met al dat geld gedaan? de partijkas spijzen?, of eigen zakken vullen (samu sociale), ... Natuurlijk kan niet elke stad zijn woningen door allerlei reglementen zo duur maken dat armere mensen er nergens meer terecht kunnen behalve in de hulpverlening, zoals b.v. in Mechelen.

Aanraden - 0 Stemmen Reageer Verwittig moderator

---

donderdag 13 december 2018 door Gerd D.:

Het gekke is dat voor de Vla-nats de huidige Vlaamse grieven over transfers zo heel anders zijn dan de vorige, toen ze stonden te schreeuwen om werk in eigen streek - een eis die me trouwens veel redelijker en gegronder leek dan de huidige. En die periode ligt ook minder dan een mensenleven achter ons.

Aanraden - 1 Stem Reageer Verwittig moderator

---

donderdag 13 december 2018 door Rudy F.:

Gerd, u heeft gelijk. Het resultaat is dan ook dat Vlaanderen nu een GEBREK heeft aan arbeidskrachten... Maar verder gaande in die gedachte, waarom staan de Wàlen niet te roepen voor werk 'in eigen streek'? De verplaatsing van het westen van Henegouwen naar het oosten van Zuidwest Vlaanderen is teveel, dat is ten overvloede gebleken, maar wat let ondernemende Carolo's om zelf met een bedrijfje te starten? Waarom zijn zeer veel Waalse landgenoten al 5, 10 of meer jaren steuntrekkend? Er is ruimte zat. Er zijn Europese subsidieprogramma's. Zet in op nieuwe technologieën, op ICT, op lichte metalen, op 3D-printen, op... Het is niet NORMAAL dat duizenden mensen afhankelijk blijven van de sociale zekerheid. En ik krijg er het se****t van wanneer links Vlaanderen daarin berust. Als je dan toch sociaal wil zijn, help je hen uit het dal. Ach ja, ter info, ik heb in Wallonië gewerkt, met Walen, en zij klagten ook over het gebrek aan prikkels en assistentie vanwege de overheid. (Da's de PS, dus.)

Aanraden - 0 Stemmen Verwittig moderator

---

donderdag 13 december 2018 door Rudy F.:

Gerd, u heeft gelijk. Het resultaat is dan ook dat Vlaanderen nu een GEBREK heeft aan arbeidskrachten... Maar verder gaande in die gedachte, waarom staan de Wàlen niet te roepen voor werk 'in eigen streek'? De verplaatsing van het westen van Henegouwen naar het oosten van Zuidwest Vlaanderen is teveel, dat is ten overvloede gebleken, maar wat let ondernemende Carolo's om zelf met een bedrijfje te starten? Waarom zijn zeer veel Waalse landgenoten al 5, 10 of meer jaren steuntrekkend? Er is ruimte zat. Er zijn Europese subsidieprogramma's. Zet in op nieuwe technologieën, op ICT, op lichte metalen, op 3D-printen, op... Het is niet NORMAAL dat duizenden mensen afhankelijk blijven van de sociale zekerheid. En ik krijg er het se****t van wanneer links Vlaanderen daarin berust. Als je dan toch sociaal wil zijn, help je hen uit het dal. Ach ja, ter info, ik heb in Wallonië gewerkt, met Walen, en zij klagten ook over het gebrek aan prikkels en assistentie vanwege de overheid. (Da's de PS, dus.)

Aanraden - 0 Stemmen Verwittig moderator

---

donderdag 13 december 2018 door Ingrid C.:

Ik meen, Rudy F., dat U hier heel dicht op de waarheid zit.

Aanraden - 6 Stemmen Reageer Verwittig moderator

---

donderdag 13 december 2018 door Rudy F.:

Er zijn, denk ik, 2 soorten Vlaams nationalisme. Het principiële, waarin het probleem het als knechtend beleefde België is, en het pragmatische, waarin het probleem de structuur-inherente inefficiëntie en inertie is. Dit onderscheid lijkt semantisch maar is het niet. Het principiële Vlaams nationalisme is, zoals prof. Bazan het duidt, gelinkt aan het oorlogsverleden, en niet alleen van WO2. Het ziet België als intrinsiek slecht en veronderstelt een betere toekomst die ingaat zodra het ophoudt te bestaan. Het pragmatische vertrekt vanuit de vaststelling dat België ingevolge de concessies en compromissen uit het verleden de facto onbestuurbaar is. Er is geen nationaal tribunaal waarin een regering kan beloofd of afgestraft worden. Er is geen materie die eenduidig door 1 en slechts 1 niveau kan behandeld worden. Er is geen consensus over maatschappelijke uitdagingen en het gevoel leeft dat solidariteit essentieel eenrichtingsverkeer (geworden) is. Dit vereenvoudigen aanvatten primeert dan.

Aanraden - 12 Stemmen Reageer Verwittig moderator

---

rd.be/extra/sta